ANUNȚURI

• O plecare: acum un an pleca la Domnul, copila **Sara-Anamaria**, după o viață de durere. Iar săptămâna trecută Dumnezeu a trimis familiei lui Iosif dr. și Mariei (dar și nouă, tuturor) încă un prunc: **Maria**. Dumnezeu să ne miluiască pentru aceste suflete nevinovate!

• Nicio rugăciune nu rămâne fără răspuns, mai ales cea făcută „de doi sau trei în numele Meu". Săptămâna trecută obștea întreagă a făcut **un lanț de rugăciune și s-au întâmplat câteva minuni**, dintre care cea mai importantă este cea a izbăvirii din boala grea a fratelui nostru, Sorin-Nectarie.

• O veste tristă: **gorunul lui Zian**, copacul plantat de Părintele Arsenie pe când era elev la Liceul din Brad, s-a rupt de la rădăcină și a căzut.

• **Hirotonire în Germania**: luni, de ziua prăznuirii Sf. Nicolae, a primit taina preoției fratele nostru Daniel Alb, primul protopsalt al grupului Sf. Ioan Damaschin. Dumnezeu să-i ajute în această lucrare grea!

• **Mulțumiri** Asociației „Ieromonah Arsenie Boca", care și anul acesta a fost mâna plină de daruri a Sfântului Nicolae, către copiii noștri și către cei care au ghetuțele goale

Voioși spre biserică, de ziua Sf. Nicolae

ȘTIRI

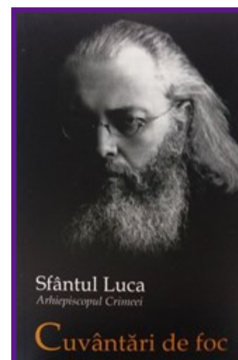
• **Arhiepiscopia Aradului** a început un proiect prin care 170 de persoane vârstnice cu venituri modeste din municipiul Arad vor primi **o masă caldă** chiar la domiciliu, o perioadă îndelungată. În acest sens, s-a renovat și dotat cu echipamente performante cantina socială, s-au achiziționat 2 autoutilitare în sistem de leasing operațional și s-a înființat un serviciu mobil de distribuire a hranei de tipul masa pe roți. (sursa: arhiepiscopiaaradului.ro)

• **Arhiepiscopia Timișoarei** demarează la anul cel mai important **proiect** din eparhie: construcția unui complex multifuncțional pentru servicii sociale și acțiuni educative, culturale și sportive. Proiectul va include centru de tineret, sală de sport, cămin pentru mame în criză de sarcină, grădiniță și paraclis. (sursa: basilica.ro)

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

Sf. Luca Arhiepiscopul Crimeei - *Cuvântări de foc*

Cine primește viață de la Duhul, cine ajunge în împărtășire adâncă, strânsă cu Domnul Iisus Hristos, cine trăiește în Hristos, acela este mai presus de legile firii. El va cunoaște în inima sa că are strânsă împărtășire cu Hristos. Cum va cunoaște aceasta? Va cunoaște aceasta după faptul că inima lui se umple de bucurie, de bucurie pe care n-o cunosc oamenii ce nu trăiesc cu Duhul; va cunoaște aceasta după faptul că sfânta dragoste se aprinde și și se întețește în el, că împlinește poruncile lui Hristos."

Așteptăm întrebările, sugestiile și eventualele colaborări pe adresa revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372.
Mulțumim tuturor pentru rugăciuni și ajutor financiar.

Numărul 47 (LXVI) 12 decembrie 2021

MaxiMina

Foaie ortodoxă pentru suflet

SĂ NE PREGĂTIM *haina sufletului*

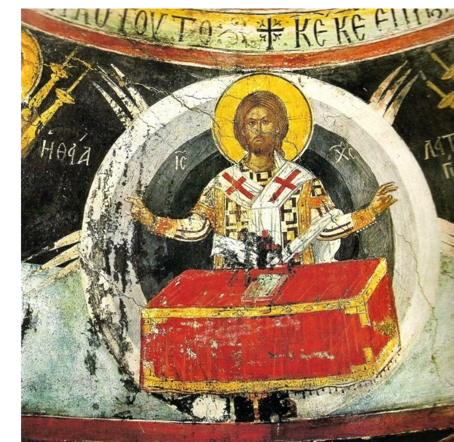
Cuvânt al părintelui Gheorghe Calciu

Toți trebuie să ne îmbrăcăm în haina pocăinței.

Împăratul acesta despre care e vorba în parabolă a pregătit o nuntă pentru fiul său și a invitat dinainte persoane care erau vrednice să vină la ospăț. Și a venit vremea nunții fiului său și a trimis pe slujitori la cei care fuseseră chemați. Și ei i-au răspuns: *„Nu putem veni!"*. Erau prinși cu griji lumești, cu cumpărări de terenuri în loc de țarine, erau cu mașini frumoase în loc de boi, și n-au venit. Aceștia suntem noi.

Dar pentru noi, chemarea la nunta înseamnă chemarea la Sfântă Împărtășanie. Această chemare este pentru noi. Suntem chemați toți la Biserica lui Hristos, la nunta lui Iisus Hristos. **Cea mai mare nuntă** a Sa nu este atât Învierea, care este mântuitoare, cât nunta aceasta despre care se vorbește acum și care

este **Cina Domnului**.

Vă rog să luați asupra dumneavoastră toată parabola aceasta. Nu să o citiți ca pe o poveste, ca pe un Făt-Frumos care vine, ci să vi-o însușiți, să vă identificați cu cei ai lui Iisus, sau cu cei care L-au respins pe Hristos și cu cei care au fost chemați oarecum forțat la Iisus. Majoritatea ortodocșilor suntem, să spun așa, printr-o „forțare" increștinați prin Botez... La naștere copilul nu știe nimic. El este o ființă neștiutoare, ca un neștiutor de pe stradă. **Pe copil îl botezăm și îl facem creștin. Dar el trebuie să se increștineze apoi** prin părinți, prin nași, prin educația care se face în școală și prin el însuși. Atunci este chemat cu adevărat și vine la Hristos ca un copil care știe ce e păcatul, știe că trebuie să se mărturisească, să se împărtășească, care știe că exista un ritual, o taină a nunții Fiului de Împărat. Această lucrare s-o facem cu toții.

Sfinții săptămânii

SF. PROOROC AGHEU
(†16 decembrie sec. V înainte de Hristos)

„V-ați așteptat la mult, dar iată că aveți puțin. Ați strâns mult, dar Eu am risipit truda voastră! Pentru ce?, zice Domnul Savaot. Din pricina templului Meu care stă dărâmat, iar voi zoriți cu lucrul, fiecare pentru casa lui!

Pentru aceasta cerul se va încuia, nu vă va da rouă și pământul roadele sale.

Cercetați cu mintea cele ce s-au întâmplat de azi și mai în urmă! Și fiți cu băgare de seamă!"

Ce înseamnă haina de nuntă pentru noi, care venim la biserică? Pe unii îi vedem că se îmbracă mai frumos. Alții nu se îmbracă frumos pentru că nu au haine sau nu au tragerea de inimă pentru veșmintele exterioare. Dar **toți trebuie să ne îmbrăcăm în haina slăvirii lui Dumnezeu**. Toți trebuie să ne îmbrăcăm în haina pocăinței, să punem peste sufletul nostru un veșmânt curat, alb, care reprezintă purificarea sufletului nostru prin rugăciune pentru venirea la biserică.

Când vii la biserică nu-i ca la serviciu, nu este ca la restaurant. Când vii la biserică te pregătești sufletește cu o zi înainte sau chiar cu o săptămână înainte. Spui: *„Duminica viitoare mergem la biserică"*. Se întâmplă ceva în suflet, un tremur, sufletul capătă altă vibrație decât cea din lumea de toate zilele. **În fiecare zi te duci la serviciu și ești sătul de el, dar trebuie să muncești ca să-ți câștigi viața ta și a copiilor tăi.**

La biserică vii să-ți îndulcești privirile spirituale. Aici vezi biserica plină de Sfinți, ei sunt prietenii noștri. Toți acești Sfinți pe care-i vedeți zugrăviți sunt prietenii mei și ai dumneavoastră. Ei se roagă cu noi, îi chemăm în ajutor și ei ne răspund. Noi spunem: *„Rugați-vă pentru noi!"* și ei se roagă pentru noi. Dacă te cheamă Vasile, spui: *„Sfinte Vasile, roagă-te pentru mine, păcătosul!"*. Și el se roagă pentru tine. Aici venim cu altă vibrație sufletească. Ieșim din dimensiunea umană și intrăm într-o dimensiune cerească. Aici luăm contact cu adevăratul Împărat.

Dacă venim însă la biserică așa cum mergem la restaurant sau într-o excursie, nu avem haină de nuntă. Venim în haina de toată ziua, plină de păcate, cu tot ceea ce în decursul săptămânii am adunat. Venim în inima noastră cu răutăți, cu insulte, cu vorbiri de rău, cu alte păcate mai grave, cu desfrânări, cu beții. Nu poți să aduci sufletul așa la biserică, trebuie să-l curățești puțin. Așa cum atunci când te duci la servici îți pui o haină mai frumoasă, o cămașă mai curată, așa trebuie să vii în biserică, la slujba, cu un suflet purificat și împodobit. Să fie ceva în tine care radiază în afară sfințenie, bucurie și iertare, prin care și tu ierți și ceri iertare tuturor. Aceasta este haina de nuntă.

Dacă vii la biserică fără haină de nuntă, Împăratul Iisus Hristos, Care este aici de fiecare dată, știe ce aduce fiecare cu dânsul, dacă aduce o inimă pocăită sau măcar o inimă îndurerată pentru păcatele făcute. Știe dacă cineva vine cu sfidare în biserică, fără să-i pese de Dumnezeu, dacă vine doar de ochii lumii sau fiindcă a auzit că dacă are nevoie de ceva și se roagă, Dumnezeu îi ajută... **Nu se intră în Împărăția lui Dumnezeu pentru că ai venit la biserică**. Nu se intră în Împărăția lui Dumnezeu pentru că te-ai închinat și ai aprins lumânări. Se intră în Împărăția lui Dumnezeu atunci când vii pregătit cu haina de nuntă, cu haina de Cină. **Haina aceasta de Cină este o haină spirituală, duhovnicească. Este tot ceea ce facem noi ca să ne rupem de păcat**.

Încercați deci să vă pregătiți sufletul pentru biserică. Încercați să lăsați la ușa bisericii toate patimile lumești. Dacă aveți vrăjmășie cu cineva, lăsați-o afară! Împăcați-vă! Dacă v-a tulburat cineva cu ceva, iertați-l! Dacă ați tulburat pe cineva cu ceva, cereți iertare! Și mai presus de orice, cereți iertare lui Dumnezeu, ca atunci când intrați în biserică, să intrați cu sufletul împăcat.

FERICIRILE (9)

„Fericiți veți fi voi când vă vor ocărî și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind din pricina Mea "

Iată că a noua Fericire iese din rând, din rândul celorlalte porunci, să le zicem. Fiindcă la celelalte se zice: *„Fericiți cei ..."* (persoana a III-a); iar aici Dumnezeu deja vorbește față către față: *Fericiți veți fi!* Iată că Mântuitorul Hristos arată, prin schimbarea aceasta de adresă, că, cu a opta Fericire, am ajuns și am dobândit, și acum este o oarecare **coacere**, o oarecare **desăvârșire** a ceea ce s-a întâmplat deja.

Să nu vă lăsați nici unul din voi opriți nicăieri în drum. Mai ales să nu ne lăsăm opriți la stagiul de moralitate. Cu moralitate și cu stagiile astea primitive devenim buni, mai îndrăgiți de ceilalți, devenim o societate dreaptă, și așa mai departe. Și vă spun că: toate un cer și un pământ! Parafrazez cuvântul poetului, fiindcă Mântuitorul a spus: „Cerul și pământul vor trece". „Toate un cer și un pământ", toate pier! Încă nu am făcut nimic. Sufletele noastre flămânzesc și însetoșează de desăvârșirea lui Dumnezeu. Și e nevoie pentru fiecare dintre noi să găsim măcar începutul acelei căi, măcar acea sărăcie în duh, ca să putem dintr-o inimă îndurerată să simțim adevărul concret al harului, al setei, al foamei acesteia duhovnicești, și să pornim călătoria noastră.

Iar în acest urcuș, această înălțare a casei sufletului nostru, **smerenia și pocăința sunt cimentul fără de care nimic nu ține împreună**. Ele au o frumusețe așa de deosebită, așa de mare, că în însuflarea lor dumnezeiască Părinții le numeau știința științelor și arta artelor. Și într-adevăr este știință, și într-adevăr este artă. Ce e arta? Este **creativitate**. Aici omul în voința lui se naște pe sine întru veșnicie. În voința lui își devine părinte, își devine tată lui însuși, prin harul dumnezeiesc, care har are puterea de a naște. Așadar, prin voința pe care omul o dă lui Dumnezeu, adică: *„Vreau, Doamne!"*, prin voința asta se naște pe sine însuși ca tată. Și prin durerile prin care trece își devine, îndrăznesc să spun, maică sieși. Fiindcă în dureri se naște pe sine întru veșnicie.

Calea fericirilor este adevărata creativitate, este creația unui dumnezeu după har. Omul, chipul și, când ajunge la ea, asemănarea lui Dumnezeu, nu este altceva decât un dumnezeu. Părintele nostru duhovnic, Părintele Sofronie, care prin profesie fusese artist, pictor, mai ales portretist, spunea că **Dumnezeu în om Își face autoportretul**.

Păr. Rafail Noica

TIMPUL POCĂINȚEI ÎN CINEMATOGRAFIE

Filmul „Călăuza", al regizorului Andrei Tarkovski

Ca structură dramatică și narativă, este filmul cel mai simplu al lui Tarkovski: acțiunea durează o zi și se petrece doar în trei locuri (locuința Călăuzei, bărulețul de întâlnire și Zona).

Însă prezența misterioasă a fântânii dorințelor – această cameră de rezonanță a vocii lui Dumnezeu -, cu toate ramificațiile ei din perimetrul Zonei, duce la o curbare a suprafeței spațio-temporale, ca în fizica relativistă. Cum altfel se poate explica întinerirea sufletească pe care o speră aventurierii destinului (și pe care se pare că a experiat-o Călăuza), decât prin faptul că vor pătrunde într-un tunel prin care **timpul curge invers**? Iar timpul care curge invers nu este **timpul pocăinței**? Sensul timpului fizic este cel al degradării, al entropiei, al creșterii dezordinei cosmice, la fel cu timpul păcatului, în sens spiritual. Dar întoarcerea din păcat, prin pocăință și suferință ispășitoare, nu este oare tocmai acțiunea morală de întoarcere în sens invers a axei timpului?

Dacă în teoria relativității generalizate, o mare concentrare de masă (de pildă, o gaură neagră) modifică câmpul gravitațional din jurul său, făcând ca timpul să-și accelereze curgerea, **o mare concentrare de voință de purificare, jertfelnică, rugătoare**, poate aduce pogorârea harului dumnezeiesc și spălarea păcatelor, prin lacrima pocăinței și a smereniei, **aducând ființa înapoi, în starea originară, adamică**.

În Zonă se circulă pe traiectorii curbe. *„Aici, drumul cel mai scurt nu este linia dreaptă"*, avertizează Călăuza pe aventurierii grăbiți și siguri de sine; spațiul credinței nu ascultă de legile carteziene.

Călăuza nu urmează, prin desprinderea de timp și spațiu, modelul budist al contemplației egoiste. **Suferința aproapelui este mai prețioasă decât orice filosofare pe marginea deșertăciunii istoriei.** Călăuza gustă durerea pentru orbirea aproapelui său; nu se răzbună pentru ofensele ce-i sunt aduse, deși e considerat sărac cu duhul și luat în râs. Modelul său literar este prințul Mâșkin din *Idiotul* lui Dostoievski. Iar modelul religios este evident Hristos.

Prin aceasta, Călăuza este filmul cel mai profund al lui Tarkovski, pentru că atinge motivul arhetipal cel mai adânc, aflat la rădăcina sufletului omenesc: **motivul hristic**. Dincolo de toate psihanalizele și arhetipurile spațiale, temporale și mitologice, la rădăcina sufletului ființei umane se află Persoana: Cuvântul lui Dumnezeu, Care a spus: *Să facem om după chipul și asemănarea Noastră*.

Dincolo de prezentul care nu mai funcționează și de viitorul secătuit, singura soluție este nu întoarcerea la trecut, ci răsturnarea curgerii timpului și instaurarea unui alt timp, supramundan. Timpul pocăinței nu are însă un scop în sine, ci doar valoare restauratoare – dar ce dureroasă este această restaurare a ființei! -; este puntea către „cerul nou și pământul nou" al zilei a opta, când „timp nu va mai fi".

(fragment preluat din cartea *Tarkovski – Filmul ca rugăciune*, de Elena Dulgheru)

Dumnezeu ne învață prin făpturile sale să supraviețuim în gerul vremurilor de acum

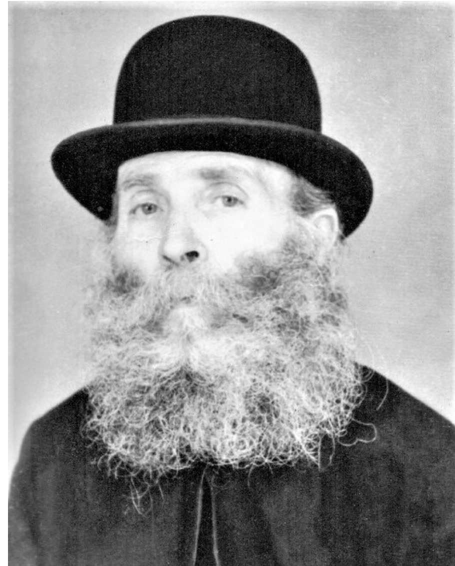
Odată cu venirea iernii, există animale care intră într-o stare de hibernare ce variază între câteva zile și câteva luni în funcție de altitudine și de variațiile de temperatură. Există broaște țestoase care hibernează chiar în lacuri. Sub pojghița de gheață, acestea pot supraviețui până la 6 luni, aproape fără oxigen, fapt care-i intrigă pe cercetători. Se pare că această abilitate ține de modul în care au crescut în prima etapă a vieții. Când embrionii sunt expuși unor astfel de condiții, un nivel foarte mic de oxigen, inima lor se adaptează și reușește, cumva, să-și facă treaba. Și mai interesant e că această adaptare nu se pierde întreaga viață. În condiții de laborator, embrionii de broască țestoasă au supraviețuit în apă cu un nivel al oxigenului de numai 11%. Chiar și când a fost reintrodus un nivel normal al oxigenului în apa, organismul lor nu a avut de suferit, ceea ce, în cazul mamiferelor, s-ar întâmpla.

„Intră în cămara ta și, închizând ușa, roagă-te Tatălui tău." (Matei 6, 6)

Calendarul mărturisitorilor

Preot TOMA GHERASIMESCU

(†1975)

MISIONAR și „nebun pentru Hristos”

„Cu fața senină, cu ochii albaștri și plini de bunătate, avea înfățișarea unui Crist din icoanele bizantine. ”

Părintele Toma Gherasimescu s-a născut la 18 ianuarie 1903 la Brusturoasa, lângă Bacău. Face școala primară în satul natal. După liceu, termină Teologia la Cernăuți, în 1938 ajungând doctor în teologie. Foarte dotat, râvnitor, ascet, se descurca în multe limbi: germană, rusă, franceză, engleză.

Nu s-a căsătorit. Părinții i-au lăsat o casă și un ogor. El le-a vândut și a cumpărat o tipografie, tipărind multă literatură religioasă, cu conținut misionar. Era un misionar neîntrecut și un bun vorbitor, având o activitate antisectară foarte puternică. Unde se ducea el cu broșurile lui, vorbea la obiect, se stingea secta. Când, pentru puțin, românii sub conducerea lui Antonescu vor recuceri Basarabia, părintele ajunge în 1943 misionar în Transnistria.

Mergea din sat în sat, din oraș în oraș. Stătea până lămurea problema. Avea câțiva ucenici după el. Tiparea cărți și era uns și pe barbă și pe față cu cerneală. Din vânzarea tipăriturilor de-abia își scotea cheltuielile. Lucra zile și nopți în tipografie, la masa lungă, plină de șpalturi, corectând de zor, tipăritura, al cărei autor, traducător și tipograf era el însuși. Ajunsese la peste 20 de volume pe care le reedita la prețuri foarte ieftine. Forma ucenici care îl ajutau. Dacă părintele Nicodim Mândiță a făcut misiune numai în rândul oamenilor simpli, părintele Toma, fiind un om de mare cultură teologică si filosofică, s-a adresat nu doar poporului, ci și intelectualilor. El a câștigat întâi pe teologii de la București, apoi toată universitatea. Erau șapte mii de studenți, la toate facultățile din Capitală. Ei îl ascultau pe părintele Toma, apoi îi răspândeau broșurile.

Imediat după război, în 1945, ajunge preot în Utviniș, județul Arad. De acolo, ne închipuim din ce motive, este transferat în 1949 la parohia săracă de munte Întregalde, județul Alba. Iată ce mărturisea un apropiat: *„Avut-am ocazia, în decursul vieții mele, să-l cunosc pe părintele Gherasimescu, un preot care se deosebea prin multe de alții. Da, se deosebea pentru că* ***s-a lepădat cu totul de avuție și, deși era om mare și învățat, traiul lui nu era ca la alții în secolul douăzeci, ci trăia ca pustnicii din primele veacuri ale creștinătății****.”*

Slujea la patru biserici sărace, din lemn, uneori la șase. Umbla pe jos, îmbrăcat sărac, cu bocanci și fără șosete. Dăruia tot ce avea. Era necruțător cu păcatul, dar și cu doctrina comunistă ce se instala. La Cristești a venit într-o duminică dimineața desculț. Își dăduse bocancii la un sărac. *„Cine-mi dă să mă încalț până fac slujba?”* Toți erau desculți. Părintele a continuat: *„Cred că și desculț pot face slujba, că doar în Horeb Domnul i-a spus lui Moise: «Descalță-te și te apropie!» Și așa a făcut.”*

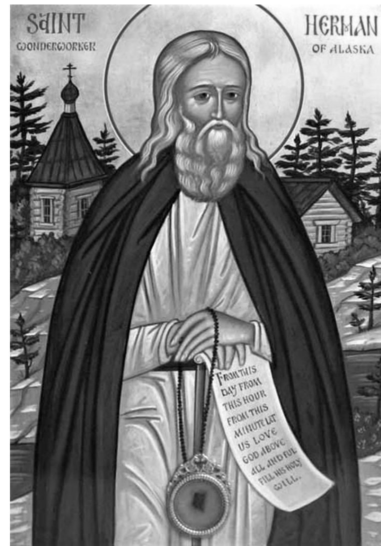
Datorită atitudinii sale ferme și duhovnicești, în anul 1957 este închis la Aiud, unde rămâne până la amnistia din 1964. Când a fost arestat, s-a făcut un inventar al bunurilor pe care le avea. Te înduioșează sărăcia lui. Avea: *„una reverendă, culoare neagră uzată; un palton negru uzat; o căciulă de miel neagră uzată; două cămăși uzate; două indispensabile uzate; două geamantane de nuiele în stare bună; o bibliotecă de cărți bisericești cu circa 300 de volume.”*

Un coleg de celulă va declara mai apoi despre pătimirile părintelui Toma: *„La securitate a fost chinuit, insultat și batjocorit. Dat fiind că purta barbă, când era scos la anchetă, își înfigeau mâna și smulgeau de ea, până ce rămâneau cu firele de păr între degete. A îndurat fără să crâcnească.* ***Parcă îi văd și acum figura de sfânt mistuit de suferință, cu ochii albaștri și blânzi, ce răspândeau în jur lumină, cucernicie și bunătate fără margini****.”*

După ieșirea din închisoare a slujit în câteva sate din Ardeal, însă, pentru că nu renunțase la atitudinea sa misionară, a fost urmărit și hăituit peste tot unde a păstorit, astfel că s-a decis să se retragă la Schitul Bunea din județul Dâmbovița. Acolo va începe lucrările la un dicționar teologic complex și va traduce din greaca veche, opere patristice. A fost în legătură și cu „Oastea Domnului”, aflată atunci în clandestinitate.

Pentru a-i anihila misiunea, ca și-n alte cazuri, comuniștii au pus la cale un plan diabolic. Întâi chemarea lui periodică la securitate pentru a-l avertiza .i intimida. Apoi compromiterea lui prin zvonuri false. Și, în sfârșit, izolarea lui prin crearea de disensiuni în obște. S-a reușit îndepărtarea membrilor asociației Oastea Domnului față de el, dar și distanțarea unora dintre preoții din zonă, căci părintele Toma a fost un adevărat „nebun pentru Hristos", râvnitor, energic și cu viată sfântă. Exigenta lui, pentru o lume înstrăinată de viața duhovnicească, era socotită exagerare. A adormit în anul 1975, neștiut, smerit, după multă suferință adunată.

Dumnezeu să ne miluiască și pentru rugăciunile sale!

SFÂNTUL DIN ȚINUTURILE DE GHEAȚĂ

Sf. Gherman de Alaska

(†13 decembrie 1836)

Sfântul Gherman de Alaska este primul sfânt care a fost canonizat de către Biserica Ortodoxă din America, el fiind prăznuit de două ori pe an: 9 august și 13 decembrie. Sfintele sale moaște se află în Alaska, pe insula Kodiak.

Sfântul Gherman (1756-1836) a fost un călugăr rus crescut în duhul isihast al Sfântului Paisie de la Neamț, ce s-a oferit voluntar pentru a fi misionar în Alaska. Rostul vieții sale a fost ajutorarea și ridicarea aleuților, pe care îi privea ca pe niște simpli copii ce au nevoie de ocrotire și povățuire. Părintele Gherman îi hrănea pe cei flămânzi, îi înveselea pe cei întristați, preschimba cearta în înțelegere, și pe toți cei care veneau la el lipsiți de nădejde îi trimitea înapoi cu pacea Domnului în inimi. Le-a dat orfanilor o casa, i-a învățat să scrie și să citească, i-a pregătit să facă o munca folositoare și cinstită.

Părintele Gherman a lucrat cu aceeași râvnă în folosul albilor și, prin străduințele sale, mulți au renunțat la viețile lor păcătoase și au urmat învățăturile Mântuitorului. De fiecare data când lucrătorii din insulă aveau dificultăți cu șefii lor, îl rugau pe părintele Gherman să mijlocească pentru ei. Deși bătrân, orb și slăbit, era gata oricând să primească aceste însărcinări. Odată a pledat din greu pentru un vânător în fața agentului din Kodiak, încercând să îi arate funcționarului datoria creștină a iertării și nevoia de milostivire. Totul a fost însă în zadar. Învârtoșarea inimii acestuia l-a făcut pe bătrânul părinte să plângă, strigând:

- Vai celui nemilostiv, căci nu i se vă arăta milă!

Soția agentului, care era de față, i-a răspuns, zicând:

- Părinte Gherman, noi suntem milostivi, dăm milostenie de patru ori pe an.

- Ceea ce le dați celor săraci e al lui Dumnezeu, nu al vostru. Va veni o vreme când și voi veți fi în necaz și în nevoie. Atunci veți ști ce înseamnă mila. Întorcându-se către agent, adăugă:

- În doi ani vei fi transferat într-un loc nedorit și te vei gândi atunci la cuvintele mele.

S-a petrecut precum zisese: doi ani mai târziu agentul a fost purtat în lanțuri către Sitka.

Un călător care l-a văzut pe părintele Gherman în 1819 l-a descris că având o înălțime potrivită și o conformație delicată. Chipul său era palid și frumos, iar ochii săi albaștri și blînzi stârneau încredere și nutreau simpatie. Glasul său blajin și prietenos îi atrăgea pe oameni, îndeosebi pe copii. Trupul îi era încins cu un lanț de cinci kilograme, cămașa îi era o piele de căprioară, sandalele – o bucată de piele bătucită, deși uneori umbla desculț, iar peste toate acestea purta o dulamă peticită. Astfel, sărăcăcios înveșmântat, umbla peste dealuri și văi, prin zăpadă și ploaie, în căldură și în frig, oriunde îl chema datoria. Avea ca pat o bancă acoperită cu piele de focă, drept pernă două cărămizi și o scândură ca să-i fie pătură. Obiceiurile sale erau simple: mânca cu măsură, dormea puțin, se ruga mult și muncea din greu.

Cineva l-a întrebat odată:

- Părinte Gherman, cum trăiești de unul singur în pădure? Nu te simți niciodată însingurat?

- Nu, nu sunt singur, a răspuns el. *Dumnezeu este aici, și pretutindenea. Îngerii Săi sunt aici. Este cu putință să fii singur, cu ei alături? Nu este mai bine să fii în tovărășia lor decât în cea a oamenilor?*

Sfântul Gherman este cunoscut și prin numeroasele minuni și tămăduiri săvârșite după adormirea sa.

În 1842, la cinci ani după moartea Bătrânului, Arhiepiscopul Inocențiu de Kamchatka, se afla lângă Kodiak pe o navă cu pânze care era în mare suferință. S-a uitat la Insula Spruce și și-a spus: *„Dacă ai găsit îndrăznire înaintea lui Dumnezeu, părinte Gherman, atunci să se schimbe vântul.”* Se pare că nu au trecut mai mult de cincisprezece minute, a spus episcopul, când vântul a devenit favorabil și a ajuns cu succes la țărm. În semn de mulțumire pentru că a fost mântuit, însuși Arhiepiscopul Inocențiu a ținut o panihidă peste mormântul fericitului Părinte.

Să avem rugăciunile lui!

I.G.

MIREASMĂ MOLDAVĂ -

Psaltirea în versuri a Sfântului Dosoftei

**„Ferice de omul ce n-a merge
În sfatul celór fără de lege."**

În 1624 se naşte în părţile Sucevei Dimitrie Barilă, viitorul mitropolitul cărturar, poet şi traducător **Dosoftei**, provenit **dintr-o familie de negustori macedoneni**. Se pare că a învăţat la Şcoala Domnească de la Iaşi, fiind puternic influenţat de cultul ierarh de atunci al Moldovei, Varlaam. **A învăţat mai multe limbi** vechi (elina, latina) şi moderne (polonă, ucraineană, rusă, neogreacă), continuându-şi studiile în Polonia, la şcoala Frăţiei ortodoxe din Lvov.

La 25 de ani, după întoarcerea în ţară, este tuns **ieromonah la Probota**, urcând apoi rapid treptele ierarhiei bisericeşti (episcop de Huşi, Roman şi apoi **mitropolit al Moldovei)**. Este prieten cu cei mai mari cărturari ai vremii, între care Miron Costin şi Dositei Notara, viitorul patriarh al Ierusalimului.

Anii vieţii i se scurg între exiluri (din cauza poziţiei sale fățiș anti-otomane) şi valoroasa operă teologico-literară tipărită. Pentru ca *„să-nţeleagă creştinii Sfintele Taine"*, Dosoftei traduce şi publică majoritatea cărţilor de cult din Biserică. Limba pe care o foloseşte este una şlefuită, îmbogăţită, curăţată de prea multele influenţe străine şi înfrumuseţată cu un stil poetic unic, pe alocuri anunţându-l pe Eminescu.

Este cunoscut în primul rând pentru traducerea versificată a **Psaltirii** (1673). Aceasta a fost menită lecturii în particular, în afara bisericii. Versificarea psalmilor, iniţial traduşi în proză, avea funcţia unei „podoabe" retorice. Dosoftei urmărea să contracareze efectul nedorit al răspândirii unor psaltiri calvine printre românii din Moldova şi Transilvania, dar şi creşterea gradului de atractivitate a acestor creaţii lirice în rândul publicului cititor (cu voce tare!) al epocii. În acest sens, Dosoftei mărturiseşte în Dedicaţia către domnitor *„precum am putut mai frumos, am tâlcuit ş-am scris [...] să poată trage hirea omului cătră cetitul ei"*. Pentru uzul bisericii, autorul va publica, mai târziu, versiunea în proză a psalmilor (mai fidelă textului original), într-o ediţie bilingvă, slavo-română: **Psaltirea de-nţăles** (1680).

Psaltirea în versuri începe cu nişte stihuri dedicate voievodului şi Moldovei, ce conţin o poetică şi frumoasă caracterizare a poporului:

„Capul cel de buâr a hiarî vestitî,
Sămneadză putere ţărâi nesmintitú.
Pre câtu-i de mare hiara şi buiacî,
Coarnele-i păşune la pământ îş pleacî,
De pre chip să vede buârul ce-i place
C-ar vrea-n toatî vremea să stea ţara-n pace."

Cei 151 de psalmi traduşi şi versificaţi de Dosoftei constituie cea mai de seamă operă poetică a literaturii române vechi. Originalitatea psalmilor lui Dosoftei rezidă, îndeosebi, în adăugarea de epitete, comparaţii şi metafore inedite şi în „autohtonizarea" universului poetic (substituirea peisajului arid propriu Ţării Sfinte, din unele pasaje descriptive, printr-unul familiar cititorului moldovean: cu boi, turme de oi, stupi de albine etc.).

Iată câteva exemple:

„Marea văzu şi fugi să sece,
Iordanul apele ş-desfece,
Măgurile c-areţii săltară
Şi munţii ca mieii să giucară..." (Psalmul 113)

„Da-m-va să văz şi eu ţara cea de viaţă,
Să petrec cu svinţii în trai de dulceaţă,
Voi răbda pre Domnul să mă ducă-n slavă
Şi nu m-oi mâhni-mă de lungă zăbavă,
M-oi îmbărbăta-mă ş-oi pune răbdare,
Aşteptând pre Domnul cu inemă tare." (Psalmul 26)

Unii dintre aceşti psalmi, versificaţi

în stil popular, au intrat, prescurtaţi şi adaptaţi, în circuitul folcloric al colindelor şi al cântecelor de stea:

„Limbile să salte cu cântece nalte,
Să strige-n tărie glas de bucurie,
Lăudând pre Domnul să cânte tot omul..." (Psalmul 46)

„Veniţi cu toţ depreună să ne facem voaie bună,
Să ne bucurăm de Domnul şi să-I strigăm cu tot omul..." (Psalmul 94)

ERMINIA (explicarea) picturii BISERICUŢEI (3)

În dialog cu Pr. Lucian

Vom continua cu explicarea erminiei picturii de pe bolta Altarului. Dacă în numărul anterior aţi amintit de Sf. Prooroci Isaia şi Iezechiel, vă rugăm să ne spuneţi câteva cuvinte şi despre ceilalţi profeţi.

De-a dreapta şi de-a stânga absidei Sf. Altar, deasupra scenelor „Împărtăşirea Apostolilor" şi „Liturghia îngerească", sunt reprezentaţi Sf. Prooroci Moise şi Zaharia, care poartă în dreapta lor suluri pe care sunt înscrise texte din cărţile lor profetice. Astfel, **Sf. Pr. Moise** poartă în dreapta sa un text din cărţile sale: ***„Cinsteşte-i pe preoţi ca pe sfinţi****, căci ei aduc pâinea Dumnezeului tău. Sfinţi să vă fie, căci Eu, Domnul, Cel ce vă sfinţesc, sunt sfânt...*". Textul acesta se referă la **preoţia bisericească**, care reactualizează, la fiecare Dumnezeiască Liturghie, jertfa nesângeroasă a Mântuitorul Hristos.

Deasupra scenei „Liturghia îngerească", este reprezentat **Sf. Pr. Zaharia**, care poartă în dreapta sa sulul cuprinzând un text din cartea sa profetică: *„Ierusalimul va fi locuit ca un oraş deschis şi Eu voi fi pentru el un zid de foc de aur, împrejurul lui, zice Domnul..."*. Textul acesta se referă la Ierusalimul ceresc, adică Împărăţia lui Dumnezeu, fiind în relaţie cu Liturghia cerească pe care îngerii lui Dumnezeu o aduc pururi aici, spre slava lui Dumnezeu.

La capetele bolţii Altarului, pe ambele părţi, sunt pictate două praznice mari. Care anume şi de ce au fost alese tocmai acestea?

Între peretele iconostasului şi scenele „Împărtăşirea Apostolilor" şi „Liturghia îngerească", sunt reprezentate, potrivit erminiei bisericeşti, două praznice împărăteşti: **Înălţarea Domnului**, desemnând *Înălţarea trupului omenesc al lui Hristos* şi, prin el, a întregii făpturi umane, în slava Dumnezeirii, şi **Pogorârea Duhului Sfânt**, desemnând *momentul istoric al întemeierii Bisericii pământeşti*, prin constituirea primei comunităţi creştine la Ierusalim, în ziua Cincizecimii.

Vă rugăm să le prezentaţi pe rând.

Icoana **Înălţării Domnului** înfăţişează Muntele Eleonului şi la poalele său, ceata celor unsprezece Apostoli, în şirul celor 11 adăugându-se şi Saul cel din Tars, viitorul Apostol Pavel, cel care va fi chemat la apostolat prin minunea întâmplată pe drumul Damascului. În mijlocul cetei Apostolilor stă Maica Domnului, potrivit relatării din cartea Faptele Apostolilor, care arată că „cei doisprezece petreceau în Ierusalim împreună cu Maria, mama Sa". Apostolii privesc spre cer, unde, deasupra Muntelui Eleonului, este zugrăvit chipul lui Hristos, Care Se înalţă întru slavă, fiind înconjurat de doi îngeri cu trâmbiţe. Maica Domnului are de-a stânga şi de-a dreapta sa reprezentaţi doi îngeri, care au mâna dreaptă înălţată către ceruri, descriind relatarea din Faptele Apostolilor potrivit căreia îngerii din ceruri îi întrebau pe Apostoli: *„Pentru ce staţi privind în sus? Acest Iisus tot astfel va veni, precum S-a înălţat de pe pământ la cer"*. Scena Înălţării Domnului cu trupul la cer este încadrată în partea stângă de reprezentarea iconică a Sf. Pr. David, care poartă în dreapta sa un sul pe care stă scris textul din Psalmii săi: *„Suitu-S-a Dumnezeu întru strigare, Domnul în glas de trâmbiţă; cântaţi Dumnezeului nostru, cântaţi..."*, aceasta fiind o viziune profetică asupra momentului Înălţării Domnului cu trupul la cer.

În partea stângă a bolţii Altarului, în corespondenţă cu praznicul Înălţării Domnului cu trupul la cer, este reprezentat **Praznicul Pogorârii Duhului Sfânt**, care înfăţişează foişorul Cinei celei de taină, în care erau adunaţi Sf. Apostoli în ziua Cincizecimii, deasupra lor, fiind zugrăvite, sub chipul unor raze de lumină, douăsprezece limbi de foc, care s-au pogorât din cer peste fiecare dintre cei doisprezece Apostoli, umplându-se toţi de Duhul Sfânt. În partea de jos a icoanei este reprezentat un bătrân purtând mitră, care ţine în mâinile sale întins un văl, pe care sunt aşezate douăsprezece suluri împăturite. Aceste suluri sunt chipurile propovăduirii apostolice, prin care cei doisprezece Apostoli s-au împrăştiat în toată lumea, propovăduind Evanghelia Împărăţiei, „până la marginile lumii". Bătrânul care poartă acest văl în mâinile sale are înscris în dreptul capului său „Cosmos", acest fapt arătând pe de o parte că predica apostolică s-a adresat întregii zidiri, iar pe de altă parte, faptul că harurile Duhului Sfânt, coborâte în lume în ziua Cincizecimii, se răspândesc asupra întregului cosmos, a întregii creaţii zidite de Dumnezeu.